

United Nations
Nations Unies

International Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

(ИТ-95-5/18)

РАДОВАН КАРАЦИЌ

РАДОВАН КАРАЦИЌ

Еден од основачите на Српската демократска партија (СДС); Претседател на СДС до неговата оставка на 19. јули 1996; Претседател на Советот за национална безбедност на таканаречената Српска Република на Босна и Херцеговина (подоцна Република Српска - РС); Претседател на тричленото Претседателство на РС од нејзиното создавање на 12. мај 1992 до 17. декември 1992, а потоа единствен претседател на Република Српска и врховен командант на нејзините вооружени сили.

Кривични дела наведени во обвинението (примери):

Геноцид:

- Во договор со други, планирал, поттикнал наредил и/или помагал и поддржувал геноцид над дел од националните, етнички и/или верски групи на босанските Муслимани и/или босанските Хрвати. Учествувал во здружен злосторнички потфат (ЗЗП) за трајно отстранување на босанските Муслимани и босанските Хрвати од териториите на Босна и Херцеговина (БиХ) коишто босанските Срби ги прогласиле за свои;
- Учествувал во ЗЗП за елиминирање на босанските Муслимани во Сребреница со убивање на мажите и момчињата од Сребреница и насилно преселување на жените, децата и некои постари мажи од Сребреница;

Протерувања, истребување, убиство, депортација, нехумани дела (злосторства против човештвото)

- Заедно со други, извршил, планирал, поттикнал, наредил и/или помагал и поддржувал прогонувања на босански Муслимани и/или босански Хрвати врз политичка и/или верска основа во следните општини: Бања Лука, Бијељина, Босански Нови, Братунац, Брчко, Фоча, Хаџиќи, Илиџа, Кључ, Нови Град, Ново Сарајево, Пале, Приједор, Рогатица, Сански Мост, Соколац, Вишеград, Власеница, Вошоќа и Зворник (понатаму во текстот: Општини) како и прогонување на босанските Муслимани од Сребреница;
- Одговорен е за дела на истребување и убиства кои биле дел од целта за трајно отстранување на босанските Муслимани и босанските Хрвати од областите прогласени за територии на босанските Срби, извршени меѓу март 1992 и 30. ноември 1995 од страна на припадниците на српските сили и политичките и владини органи на босанските Срби, вклучувајќи и убивања во текот на и по преземањето на Општините, и убивања поврзани со затворенички објекти во Општините;

Убиство, насилство чија основна цел била ширење на терор меѓу цивилното население, противзаконски напади на цивили, земање заложници (кршење на законите или обичаите на војување):

- Во периодот помеѓу април 1992 и ноември 1995, Радован Караџиќ, заедно со други припадници на ЗЗП основал и спроведувал воена стратегија на снајперско делување и гранатирање со цел убивање, осакатување, ранување и тероризирање на цивилното население на Сарајево. При гранатирањето и сјанперското делување биле убиени и ранети илјадници цивили од двата пола и од сите возрасти, вклучувајќи деца и постари лица.
- Приближно помеѓу 26. мај 1995 и 19. јуни 1995, силите на босанските Срби притвориле над 200 мировници на ОН и воени набљудувачи во повеќе локации, меѓу кои Пале, Сарајево, Бања Лука и Горажде, и ги држеле како заложници на разни места во Република Српска. На трети страни, вклучувајќи ги и командантите на НАТО и ОН, им биле упатени закани дека доколку НАТО продолжи со нападите врз воените цели на босанските Срби, притворениците ќе бидат повредени, убиени или ќе им биде продолжен притворот. Некои од притворениците биле нападнати или на друг начин малтретирани за време на нивното заробеништво.

Датум и место на раѓање	19. јуни 1945, општината Шавник, Црна Гора
Обвинение	Првобитно обвинение: 25. јули 1995; одвоено обвинение (Сребреница): 16. ноември 1995; изменето обвинение: 31. мај 2000; второ изменето обвинение: 16. февруари 2009; трето изменето обвинение: 26. февруари 2009; трето изменето обвинение (обележано): 19. октомври 2009
Уапсен	21. јули 2008 (според соопштение на српските власти)
Префрлен во МКСЈ	30. јули 2008
Првично и натамошни појавувања	31. јули 2008, ја одложи својата одлука за изјаснување во врска со вината за 30 дена; 29. август 2008, не се изјасни во врска со вината, изјаснување дека е невин беше внесено во негово име; 3. март 2009, не се изјасни во врска со вината, изјаснување дека е невин беше внесено во негово име

СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

Траење на судењето во денови	497
Сведоци на Обвинителството	336
Сведоци на Одбраната	243
Сведоци повикани од Судскиот совет	1

СУДЕЊЕ	
Почеток на судењето	26. октомври 2009
Завршни излагања	29. септември - 7. октомври 2014
Судски совет III	Судија О-Гон Квон (Претседавач), Судија Хауард Морисон, Судија

	Мелвил Баирд и Флавиа Латанци (резервен судија)
Застапници на Обвинителството	Алан Тигер, Хилдегард Уерц-Рецлаф
Застапник на Одбраната	Само-застапување; Ричард Харви (Застапник на одбраната во случај на потреба)

ПОВРЗАНИ ПРЕДМЕТИ	
БАНОВИЌ (ИТ-02-65/1)	"ЛОГОР ОМАРСКА И ЛОГОР КЕРАТЕРМ"
БЛАГОЈЕВИЌ И ЈОКИЌ (ИТ-02-60)	"СРЕБРЕНИЦА"
БОРОВНИЦА (ИТ-95-3)	"ПРИЈЕДОР"
БРЃАНИН (ИТ-99-36)	"КРАЈИНА"
ЕРДЕМОВИЌ (ИТ-96-22)	"ЗЕМЈОДЕЛСКА ФАРМА ПИЛИЦА"
ГАЛИЌ (ИТ-98-29)	"САРАЕВО"
КРАЈИШНИК (ИТ-00-39 и 40)	"БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА"
КРНОЈЕЛАЦ (ИТ-97-25)	"ФОЧА"
КРСТИЌ (ИТ-98-33)	"СРЕБРЕНИЦА-ДРИНСКИ КОРПУС"
КУНАРАЦ <i>и други</i> (ИТ-96-23 и 23/1)	"ФОЧА"
КВОЧКА <i>и други</i> (ИТ-98-30/1)	"ЛОГОР ОМАРСКА И ЛОГОР КЕРАТЕРМ"
МЕЈАКИЌ <i>и други</i> (ИТ-02-65)	"ЛОГОР ОМАРСКА И ЛОГОР КЕРАТЕРМ"
МИЛОШЕВИЌ (ИТ-02-54)	"КОСОВО, ХРВАТСКА И БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА"
МЛАДИЌ (ИТ-09-92)	"БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА" и "СРЕБРЕНИЦА"
МРЃА (ИТ-02-59)	"ВЛАШИЌ ПЛАНИНА"
ПЛАВШИЌ (ИТ-00-39 и 40/1)	"БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА"
ОБРЕНОВИЌ (ИТ-02-60/2)	"СРЕБРЕНИЦА"
ПЕРИШИЌ (ИТ-04-81)	
ПОПОВИЌ <i>и други</i> (ИТ-05-88)	"СРЕБРЕНИЦА"
СИКИРИЦА <i>и други</i> (ИТ-95-8)	"ЛОГОР КЕРАТЕРМ"
СТАНИШИЌ и ЖУПЉАНИН (ИТ-08-91)	
СТАКИЌ (ИТ-97-24)	"ПРИЈЕДОР"
ТАДИЌ (ИТ-94-1)	"ПРИЈЕДОР"
ТОЛИМИР (ИТ-05-88/2)	

ОБВИНЕНИЕ И НАВОДИ

Првобитното обвинение против Радован Караџиќ и Ратко Младиќ (предмет бр ИТ-95-5) беше поднесено на 4. јули 1995 и потврдено на 25 јули 1995, во кое тие се товарат за геноцид и други злосторства извршени врз цивили ширум територијата на Босна и Херцеговина. На 14 ноември 1995, Обвинителот поднесе одделно

споено обвинение против истите двајца обвинети (предмет број ИТ-95-18), потврдено на 16. ноември 1995, кое се однесуваше само на настаните во Сребреница во јули 1995.

Спојувајќи ги двете првобитни обвиненија во еден единствен документ, Обвинителството поднесе изменето обвинение против Радован Караџиќ (предмет бр.ИТ-95-5/18) на 24. мај 2000.

На 22. септември 2008, Обвинителството поднесе барање за измена и дополнување на обвинението во кое бараше, меѓу другото, да се избрише наводот за соучество во геноцид, и точката за геноцид да се подели на две точки, со тоа што секоја од новите точки ќе се однесува на точно определен временски период и локација. Покрај тоа, Обвинителството го намали вкупниот број на општини во кои се наведува дека обвинетиот извршил кривични дела, и тоа од 41 на 27 општини. На 16. февруари 2009, Судскиот совет го одобри барањето на Обвинителството, со исклучок на три наведени случаи на убиство, коишто Обвинителството бараше да се додадат во Обвинението, оценувајќи дека истите „не се поткрепени со докази“. На 17. февруари 2009, Обвинителството поднесе итно барање, во кое го замоли Судскиот совет повторно да го разгледа своето решение во врска со еден случај на убиство во логорот Сушица. На 26. февруари 2009, Судскиот совет повторно го разгледа своето претходно решение и му наложи на Обвинителството да поднесе ново обвинение во кое ќе го вклучи наведениот настан во логорот Сушица. Третото изменето и дополнето обвинение беше поднесено на 27. февруари 2009.

На 22. јули 2009, Судскиот совет му наложи на Обвинителството да поднесе писмен поднесок во врска со можната примена на правило 73bis за скратување на предвиденото време на судската постапка. На 31. август 2009, Обвинителството поднесе барање во кое предложи отстранување на повеќе општини од постапката на изведување докази, како и поединечни инциденти или места каде биле извршени злосторства поврзани со преостанатите општини, енклавата Сребреница и опсадата на Сараево. На 8. октомври 2009 на Обвинителството му беше наложено да поднесе обележана верзија од обвинението во согласност со неговото барање. Обележаната верзија од обвинението (понатаму во текстот: Обвинение) беше поднесена на 19. октомври 2009. Седум општини (Босанска Крупа, Босански Петровац, Чајниче, Доњи Вакуф, Илијаш, Калиновик и Котор Варош) беа избришани од новото обвинение, а бројот на инциденти за кои обвинетиот се товари во врска со осмата општина, Вишеград, беше сведен на еден.

Во обвинението се наведува дека, започнувајќи од најкасно октомври 1991 па се до 30. ноември 1995, Радован Караџиќ учествувал во сеопфатен здружен злосторнички потфат (понатаму во текстот: ЗЗП) за трајно отстранување на муслиманското и хрватско население од териториите на Босна и Херцеговина кои Босанските Срби ги прогласиле за свои, меѓу другото и преку извршување на злосторствата наведени во обвинението. Се наведува дека намерата за извршување на овие злосторства тој ја делел со другите припадници на ЗЗП, меѓу кои: Младиќ, Момчило Крајишник, Слободан Милошевиќ, Биљана Плавшиќ, Никола Кољевиќ, Миќо Станишиќ, Момчило Мандиќ, Јовица Станишиќ, Франко Симатовиќ, Жељко Ражњатовиќ (познат како Аркан) и Војислав Шешељ.

Понатаму се наведува дека во периодот помеѓу април 1992 и ноември 1995, Радован Караџиќ учествувал во ЗЗП, во кое учествувале и Крајишник, Младиќ, Плавшиќ, Кољевиќ, Шешељ, Станислав Галиќ и Драгомир Милошевиќ, за организирање и спроведување на кампања на снајперско делување и гранатирање против цивилното население на Сараево, чијашто основна цел била ширење терор меѓу цивилното население. Оваа цел вклучувала и извршување на злосторства на терор, противзаконски напади на цивили и убиства, наведени против него во обвинението.

Во обвинението понатаму се наведува дека започнувајќи од деновите непосредно пред спроведувањето на планот за елиминирање на босанските Муслимани во Сребреница на 11. јули 1995, па сè до 1. ноември 1995, Радован Караџиќ учествувал во ЗЗП за елиминирање на босанските Муслимани во Сребреница преку убивање на мажите и момчињата од Сребреница и насилно иселување на жени, деца и дел од постарите мажи од Сребреница. Меѓу учесниците во овој ЗЗП биле и припадници на политички и владини органи на босанските Срби на републичко ниво; припадници на политички и владини органи на босанските Срби на регионално, општинско и локално ниво во областите Сребреница, Власеница, Братунац и/или Зворник, или одговорни за

тие области; команданти и нивни помошници, високи офицери и начелници на единиците на Армијата на Република Српска (ВРС) и полицијата (МУП) коишто делувале во области во зоната на одговорност на Дринскиот корпус и/или во општината Трново, или пак тие области биле во нивните зони на одговорност; и припадници на единицата на српското Министерство за внатрешни работи наречена „Скорпиони“. Алтернативно, некое или сите од овие лица не биле учесници во овој ЗЗП, но биле користени од страна на учесниците на ЗЗП при извршување на злосторствата за остварување на целите на ЗЗП.

Радован Караџиќ се товари врз основа на лична кривична одговорност (член 7(1)) и кривична одговорност од позиција на претпоставен (член 7(3)) за:

- **Геноцид, прогони, истребување, убиство, депортација, нехумани дела**, (геноцид, злосторства против човештвото, членови 4 и 5),
- **Убиство, противзаконски напади на цивили, дела на насилство чија основна цел е ширење на терор меѓу цивилното население, земање заложници** (кршење на законите и обичаите на војување, член 3).

ПОСТАПКА СПОРЕД ПРАВИЛО 61

Во определени случаи, кога Меѓународниот суд не е во состојба да го приведе обвинетиот, се постапува во согласност со правило 61 од Правилникот за постапка и докази. Во постапката според ова правило, Судскиот совет во полн состав јавно го преиспитува обвинението и пропратните докази и, доколку утврди дека постои разумно сомнение дека обвинетиот извршил некое или сите кривични дела за кои се товари, го потврдува обвинението и издава меѓународен налог за апсење. Целта на овој налог е да се обезбеди дека обвинетиот ќе биде уапсен при премин на меѓународни граници. Исто така, доколку Обвинителството докаже дека налогот за апсење не му бил врачен на обвинетиот поради неуспех или одбивање од страна на некоја Држава да соработува со Меѓународниот суд, Судскиот совет ќе го потврди тоа. Во тој случај, Претседателот на Меѓународниот суд, по консултации со претседавачите на Судските совети, може потоа да го извести Советот за безбедност на ОН за таквиот неуспех или одбивање на соработка од страна на некоја Држава. Расправата согласно со правило 61 не претставува судење во отсуство и не се бави со утврдување на вината.

Откако обвиненијата против Радован Караџиќ и Ратко Младиќ беа потврдени на 24. јули 1995 и 16. ноември 1995, до Сојузна Република Југославија (Србија и Црна Гора), Република Босна и Херцеговина, и властите на босанските Срби (подоцна Република Српска) беа испратени налози за апсење. На 18. јуни 1996, со оглед на тоа дека налозите не се спроведоа, а Обвинителот ги беше презел сите соодветни мерки за да ги извести обвинетите за истите, судија Клод Јорда наложи двете обвиненија да му се поднесат на Судскиот совет за разгледување согласно со правило 61 од Правилникот за постапка и докази. На 11. јуни 1996, Судскиот совет ги потврди сите точки од обвинениета, откако се увери дека Обвинителството предочило доволно докази кои укажуваат на разумно сомнение дека Радован Караџиќ и Ратко Младиќ ги извршиле наведените кривични дела. Судскиот советот издаде меѓународен налог за апсење и наложи истиот да се испрати до сите држави и до мултинационалните воени сили за спроведување на мирот (ИФОР) предводени од НАТО, кои во тоа време беа ангажирани во БиХ.

Судскиот совет исто така сметаше дека причината зошто Караџиќ и Младиќ сеуште не биле уапсени можело да се побара во фактот дека Сојузна Република Југославија (Србија и Црна Гора) и Република Српска одбивале да соработуваат со МКСЈ. Судскиот совет особено нагласи дека ваквата несоработка претставува кршење на обврските преземени од страна на СРЈ во име на Република Српска за време на потпишување на Дејтонскиот мировен договор. Советот изјави дека како гарант на Република Српска, СРЈ е одговорна за неисполнувањето на обврските од страна на тој ентитет. Според тоа, Судскиот совет побара од Претседателот на Меѓународниот суд да го извести Советот за безбедност на ОН за неисполнување на обврските од страна на СРЈ и Република Српска, и на 11. јули 1996 претседателот Антонио Касесе испрати писмо во врска со тоа. Советот за безбедност на ОН подоцна издаде неколку резолуции во кои се повикува на соработка со Меѓународниот суд и се нагласува дека Советот за безбедност ќе продолжи активно да се бави со ова прашање.

СУДЕЊЕ

Судењето започна на 26. октомври 2009. Обвинетиот на присуствуваше на постапката бидејќи тврдеше дека не му било дадено соодветно време за подготовка. На 27. октомври и 2. ноември 2009, Обвинителството го изнесе својот воведен говор, повторно во отсуство на Караџиќ. На 3. ноември 2009, Судскиот совет одржа административен претрес на кој се разгледа овој проблем. На 5. ноември 2009, Судскиот совет донесе решение во кое заклучи дека обвинетиот „значително и постојано го попречува соодветното и експедитивно спроведување на судењето“, со што ги исполнувал условите за назначување на бранител, согласно со мислењето на Жалбениот совет во предметот Милошевиќ. Според тоа, Судскиот совет му наложи на Секретарот да назначи бранител кој ќе се подготвува да ги застапува интересите на Караџиќ на судењето. Советот исто така наложи судењето да продолжи во понеделник, 1. март 2010. Судскиот совет понатаму нагласи дека Караџиќ ќе продолжи сам да се застапува, меѓу другото така што ќе се бави со секојдневни прашања кои ќе се појавуваат на судењето, и ќе се подготвува за судењето, но дека „доколку обвинетиот и понатаму отсуствува од продолженото судење во март, или доколку со своето однесување го попречува соодветното и експедитивно спроведување на судењето, тој ќе го изгуби правото на самозастапување, нема повеќе да има право на помош од назначениот тим на бранители, а назначениот застапник ќе ја преземе должноста да го застапува како доделен бранител.“ На 19. ноември 2009 Ричард Харви беше назначен за застапник на одбраната на обвинетиот. Обвинетиот го изнесе своето воведно излагање на 1. и 2. март 2010.

Обвинителството започна со изведување докази на 13. април 2010, а заврши на 25. мај 2012. Постапката на изведување докази на Одбраната започна на 16. октомври 2012, а беше прогласена за завшена на 1. мај 2014.

Завршните излагања се одржаа од 29. Септември до 7. октомври 2014.

РЕШЕНИЕ ПО БАРАЊЕ СОГЛАСНО СО ПРАВИЛИ 98bis

Откако обвинителството ќе заврши со своето изведување на докази, судскиот совет може да донесе одлука во врска со тоа дали постои основа за прогласување на вина. Доколку смета дека обвинителството не предочило доволно докази за одредена точка или точки од обвинението, судскиот совет може да ги отфрли истите и да изрече олободителна пресуда во врска со нив пред започнување на постапката на изведување на докази на одбраната.

На 28. Јуни 2012, Судскиот совет донесе усмена одлука согласно со правило 98bis за отфрлување на барањето за олободување од 10 точки од обвинението, но го одобри барањето на обвинетиот во врска со точка 1 од обвинението, во која тој се товари за геноцид за злосторствата извршени во неколку општини во Босна и Херцеговина помеѓу март и декември 1992.

Обвинителството поднесе жалба на ослободителната пресуда во врска со точка 1 од обвинението, и на 17. Април 2013 се одржа жалбена расправа. На 11. јули 2013, Жалбениот совет ја поништи одлуката на Судскиот совет и ја врати точка 1 од обвинението, во која обвинетиот се товари за геноцид.